

ZBIVANJA

ŠIROM KATEHETSKOG SVIJETA

Rudi Paloš

U raznim zemljama pojavljuje se u novije vrijeme mnoštvo izdanja katehetskog i teološkog značaja namijenjenih prvenstveno laicima. Francuska izdavačka kuća „Desclee de Brouwer“ pokrenula je tako 1989. godine niz knjižica pod zajedničkim naslovom „Mala moderna enciklopedija kršćanstva“, kojemu su glavni urednici Georges CARPENTIER i Charles EHLINGER. Madeleine LE SAUX, redovnica kongregacije Kćeri Duha Svetoga, predstojnica za katehezu u biskupiji Creteil u Francuskoj, napisala je djelo „Kateheza: nesebično služenje“ (La catechese. Un service, une passion). Knjižica želi ohrabriti laike katehiste (u Francuskoj ih je, kako se računa, oko 220.000!). Evo nekoliko podnaslova iz sadržaja: Jedan glas među mnogima; Važan je početni pristup; Tko je odgovoran za katehezu; Jedna kršćanska zajednica s različitim licima; Govore svjedoci; Naučiti moliti; Priprava na sakramente; Kateheza tijekom čitavog života; Nužni odgoj. Potaknuta stihovima Paula Buadiqueya („Pleins Signes“) – „Da nas nitko nikad nije dirnuo, bili bismo nepokretni. Da nam se nitko nikad nije nasmijao, da nas nitko nije pogledao, bili bismo slijepi. Da nam nitko nikad nije progovorio bili bismo nijemi. Da nas nitko nikad nije volio, bili bismo nitko“ – autorica završava svoje djelo riječima: „Mi smo bili dotaknuti, netko nam je govorio, po-

gledao nas i ljubio. Oko sebe vidimo svijet napučen 'ničijim sinovima i kćerima, poradi manjka ljubavi, radi škrtarenja ljubavlju'. A mi ne možemo ne govoriti i djelovati kako bi drugi, nadasve najmanji, spoznali čudesnu vijest koja mijenja život.“ Svećenik Jean-Pierre LECLERCQ, animator i profesor međubiskupijskog centra za pastoralni i katehetski odgoj u Lilleu (Francuska), napisao je za isti niz djelo koje nosi naslov „Potvrda“ (La confirmation). Nakon nekoliko uvodnih stranica u kojima prikazuje povijesni tijek sakramenta, autor drugu polovicu svog djela posvećuje raspravi „o smislu sakramenta potvrde“, podsjećajući da je to sakrament koji je dar Duha i koji nas čini svjedocima Kristovim i dionicima crkvenog zajedništva.

* * *

Sjedinjene Američke Države poznate su i kao ogromna filmska industrija. U novije vrijeme sve se više čuje i o *specijaliziranim proizvođačima filmova i video materijala s religioznim i specifično katehetskim temama*. Evo adresa nekih od njih:

Ave Maria Press, Notre Dame, IN 46556
Credence Cassettes, 115 E. Armour Blvd.,
Kansas City, MO 64141

Don Bosco Multimedia, 475 North Ave., Box T, New Rochelle, NY 10802, 1-800-342-5850

Franciscan Communications, 1229 S. Santee St., Los Angeles, CA 90015

Iconographics, Inc., 1810 Sils Ave., Louisville, KY 40205

Liguori Publications, One Liguori Dr., Liguori, MO 63057

Marshmedia, P.O. Box 8082, Shawnee Mission, KS 66208

Oblate Media and Communication Corporation, 5901 West Main St., Suite A, Belleville, IL 62223

Paulist Press, 997 McArthur Blvd., Mahwah, NJ 07439

Tabor Publishing, One DLM Park, Allen, TX 75002

Tape Source, Inc., 700 Waterford Dr., Cinnaminson, NJ 08077

Twenty-Third Publications, Mystic, CT 06355.

* * *

U Italiji postoji 81 *institut za religiozne znanosti* na razini visokoškolskog obrazovanja na koji se upisuje po završetku II. stupnja kao i 37 instituta sveučilišnog karaktera na koji se školske godine 1989/1990. upisalo preko 18.000 studenata laika. To su ustanove koje promiču kršćansku i kulturnu zrelost upisanih studenata a u isto vrijeme omogućuju i stručno osposobljavanje osoba koje će se kasnije zauzeti i aktivno uključiti u razne crkvene i građanske djelatnosti, npr. kao nastavnici za predmet „Katolički religiozni odgoj“, jedan od izbornih predmeta u talijanskim državnim osnovnim i srednjim školama.

* * *

Mladi Šveđani u dobi između 15 i 16 godina, prema nedavno provedenom istraživanju, gledaju na religiju prema slijedećem redoslijedu vrednovanja: a) religija kao nacionalna tradicija utemeljena na vjerovanju i običaju; b) religija kao vjerovanje u višu silu; c) religija kao tradicionalno određenje vjerovanja i bogoštovlja koje ulijeva sigurnost; d) religija kao životni put koji se ravna prema vjerovanju; e) religija kao osobno definirano vjerovanje koje označava

zbivanja

identitet pojedinca; f) religija kao vjera koja je utemeljena na nadosobno utemeljenoj vjeri.

* * *

Čileanski nacionalni ured za pastoral alkoholičara pripremio je niz grafičkog i audiovizualnog materijala za animatore skupina dosadašnjih alkoholičara koji žele prestati biti ovisnici o alkoholu. Tako sada tamošnjim pastoralnim radnicima stoji na raspolaganju 16 video kazeta, 15 dijafilmova te Priručnik za animatore.

* * *

Čileanski nacionalni ured za pastoral sela pripremio je poseban televizijski program za pastoralni odgoj mladih pod naslovom *Melgando Television*. Program, što ga emitira televizijska mreža UCV koja širom Čilea ima 36 televizijskih odašiljača, emitira se svake nedjelje u 17 sati.

* * *

Brazilski biskupi redovito izdaju pastoralne planove i izvještaje. Tako su za godinu 1983. i 1984. izdali *sedmi dvogodišnji plan za razne nacionalne organizme*, koji ima slijedeći sadržaj: 1. Zajedničarska i sudjelovateljska dimenzija; 2. Misionarska dimenzija; 3. Katehetska dimenzija; 4. Liturgijska dimenzija; 5. Ekumenska dimenzija i dimenzija dijaloga među religijama; 6. Proročka i preobražavajuća dimenzija. Za četverogodište od 1987–1990. godine izdali su *Opće upute za pastoralno djelovanje Crkve u Brazilu*. Opći cilj tog plana bijaše: Evangelizirati brazilski narod koji se nalazi u procesu društvenog, ekonomskog, političkog i kulturnog prijelaza, naviještajući potpunu istinu o Isusu Kristu, Crkvi i čovjeku u svjetlu evanđeoskog opredjeljenja za čovjeka i u rastućem sudjelovanju i zajedništvu, nastojeći odgajati Božji narod za sudjelovanje u izgradnji pravednog i bratskog društva koje će biti znak konačnog Božjeg kraljevstva.

* * *

Graduate School of Religious Education sveučilišta „Fordham“ u SAD proslavila je 1989. godine 25 godina postojanja. Na toj poznatoj visokoškolskoj katehetskoj ustanovi djelovali su

kao profesori Vincent Novak, Gerard Sloyan, Maria Harris, Gloria Durka. Broj studenata je u prosjeku 150, od kojih jedna trećina dolazi iz 40 raznih zemalja (Australija, Novi Zeland, Engleska, Škotska, Hong Kong, Južna Koreja i dr.). Dok su se u početku na toj školi pripremali prije svega školski katehete i katehistice, danas su to razni djelatnici na području pastorala, napose za tzv. „pastoral counseling“ (pastoralna savjetovališta) i duhovnost.

* * *

21. i 22. travnja 1990. godine održan je u Madridu *Trinaesti španjolski nacionalni susret o audiovizualnim sredstvima* na temu *Nacrti za dosljedno uključivanje audiovizualnog odgoja u katehezu*. Održana su dva značajna predavanja: „Audiovizualni odgoj katehista“ (V. Pedrosa); „Audiovizualna formacija u školama za katehiste“ (J. Andion).

* * *

Od 3. do 7. srpnja 1989. održan je u Brazilu, glavnom gradu Brazila, *Seminar o liturgijskoj dimenziji kateheze* što su ga organizirali Katehetski odjel CELAM-a i Katehetsko-liturgijsko vijeće BK Brazila. Sudjelovali su predstavnici iz Meksika, Hondurasa, Dominikanske republike, Kostarike, Čilea, Ekvadora, Argentine, Brazila i Urugvaja. Cilj seminara bio je da se pokuša, polazeći od konkretnih iskustava, produbiti liturgijsku dimenziju kateheze kako bi se došlo do stvaranja smjernica za liturgijsku „projekciju“ kateheze. U tu su svrhu prikazana konkretna iskustva pojedinih zemalja koje se zatim nastojalo vrednovati. Izrađeni su i prijedlozi u kojima su sadržane ideje i načela za provođenje tih smjernica kao i za liturgijski odgoj katehista i svega Božjeg naroda.

* * *

Od 10. do 14. srpnja 1989. održan je u Duque de Caxias (Brazil) *sedmi susret brazilskih crkvenih bazičnih zajednica* na kojem se okupilo oko 1800 sudionika koji su obradili temu *Božji narod u Latinskoj Americi na putu oslobođenja*. U tri dana bile su obrađene slijedeće tematike: 1. Situacija u Latinskoj Americi; 2. Suočavanje sa situacijom: vjera i oslobođe-

nje; 3. Crkvena zajednica: znak Božjeg kraljevstva.

* * *

Od 17. do 24. srpnja 1989. održan je u Rio de Janeiru *Drugi latinsko-američki susret biblijskog pastorala*. Izvršni tajnik DECAT-a, Antonio J. Da Silva iskoristio je tu priliku da organizira i *Latinsko-američki katehetski susret* na kojem su prisutnici prikazali katehetsku situaciju u Brazilu, Čileu, Boliviji, Peruu, El Salvadoru, Kostarici, Meksiku, Kolumbiji i Argentini. Bilo je govora i o organiziranju *Drugog latinsko-američkog katehetskog tjedna* koji bi se trebao održati početkom listopada 1991. godine, najvjerojatnije na temu: *Inkulturacija i kateheza*. Tijekom veljače 1990. priređen je „radni materijal“ za organizaciju tjedna.

* * *

Od 14. do 19. kolovoza 1989. održan je u Yorku u Engleskoj *Dvanaesti međunarodni kongres Liturgijskog društva* na kojem je sudjelovalo iko 200 sudionika, predstavnika 30 zemalja i raznih kršćanskih vjeroispovijesti. Tema susreta je bila: *Inkulturacija liturgije*. Održana su slijedeća predavanja: „Kršćanstvo i kultura – neke točke povezivanja“ (Pierre-Marie Guy, Pariz); „Zapadno kršćanstvo susreće druge kulture“ (Adrian Hastings, Leeds); „Kršćanstvo i kultura u modernom sekulariziranom društvu“ (William R. Crocket – Vancouver); „Teološka razmišljanja o inkulturaciji“ (D. S. Amalorpavadass, Mysore, India); „Liturgijska inkulturacija: pogled u budućnost“ (Aidan Kavanagh, Hamdan/New Haven, SAD). Rad na kongresu odvijao se, osim u plenarnom zasjedanju, i u sedam studijskih skupina: 1. ženski pokret kao liturgijski pokret – oblik inkulturacije; 2. Jezik i liturgija; 3. Liturgijski otuđene skupine: zapušteni stanovnici gradova; 4. Liturgijski otuđene skupine i mladi; 5. Umjetnost i liturgijska glazba; 6. Inkulturacija i crkveno graditeljstvo; 7. Pučka religioznost i liturgija. Za slijedeće dvogodište izabran je novi predsjednik: Paul De Clerk, profesor liturgike na katoličkom sveučilištu u Parizu.

* * *

Od 25. do 29. rujna 1989. održan je u Ca-

kateheza

taniji (Sicilija, Italija) u samostanu redovnika pasionista prvi susret talijanskih župnika-vođitelja bazičnih zajednica, na temu *župa: zajednica zajednica*. Na susretu, koji je bio održan s posebnim osvrtom na pobudnicu „Christifideles laici“, raspravljalo se o mogućnosti oblikovanja i djelovanja bazičnih zajednica u talijanskim prilikama.

* * *

20. listopada 1989. godine proslavio je *Katehetski institut teološkog fakulteta u Luzernu* (Švicarska) svoj srebrni jubilej. Tijekom 25 godina svog postojanja, Institut je stručno osposobio 326 diplomiranih pedagoga religije (70% ih još uvijek aktivno djeluje u nekoj od crkvenih službi). Dr. Guido Schuepp održao je predavanje na temu „Učiti vjerovati u situaciji promijenjenog razumijevanja vjere i izmijenjenih zahtjeva koji se postavljaju pred obitelj, školu i crkvenu zajednicu“. Predavač je ustvrdio da se u novije vrijeme nije, kako to neki tradicionalisti prebacuju crkvenom učiteljstvu, promijenila vjera Crkve, nego su se promijenili ljudi i društvo te čovjekovo razumijevanje religije.

* * *

25. i 26. listopada 1989. organiziralo je španjolsko nacionalno tajništvo za katehezu *Deseti nacionalni susret o katehezi odraslih* na kojem se okupilo 75 sudionika, predstavnika 48 španjolskih biskupija. Na susretu je među ostalim istaknuto da je župa mjesto katehizacije a ujedno i mjesto usmjeravanja katehizacijske djelatnosti. Naslovnici njenog djelovanja su praktični vjernici kao i oni koji ne prakticiraju svoju vjeru ali pokazuju zanimanje za evanđelje.

* * *

Indijski isusovac Michael Amaladoss pita se čemu dati prednost u današnjem (i sutrašnjem) poimanju poslanja kršćanina, Kristova učenika (*Mission: de Vatican II a l'an 2000*, u „Spiritus“ 31/1990/118, 90–103). Po njegovom mišljenju, danas inkulturacija ne smije ostati obilježje samo mladih crkava nego se nameće i drevnim kršćanskim Crkvama koje su sve više suočene sa sekularizacijom i modernizmom. Cilj poslanja nije Crkva nego kraljevstvo Božje.

zbivanja

Danas, kad i drugim religijama priznajemo određeni legitimitet, prihvaćajući ih kao sastavni dio Božjeg plana ljudskog spasenja, dok s pravom držimo da je evanđelje naviještanje radosne vijesti oslobođenja siromasima, trebamo se prisjetiti da je cilj borbe za oslobođenje izmjenom nepravednih struktura, bile one društveno-ekonomske, političke, kulturne ili religiozne. Međutim, nadodaje Amaladoss, te strukture grijeha ne mogu se izmijeniti ako se ne obrate grešnici koji su odgovorni za njihovo održavanje, jer strukture same po sebi nisu neutralne. Iz svega toga proizlazi kao zaključak da su objekt poslanja osobe odgovorne za održavanje pojedinih struktura opresije. Konkretno govoreći, poslanje treba otkriti kao proroštvo. Aktualni izazovi današnjeg svijeta za poslanje jesu: nejednakost, potrošački mentalitet, nasilje, fundamentalizam i kolektivizam. Prvenstvo treba dati duhovnom humanizmu, a to znači povratak izvornom evanđelju, osobito u tzv. „prvom“ svijetu.

* * *

16. i 17. ožujka 1990. susreli su se u Rimu u sjedištu talijanske BK stručnjaci i znanstvenici s područja novih tehnologija i njima srodnih znanosti na susret što ga je priredila Komisija za društveno priopćavanje talijanske BK, imajući u vidu 24. svjetski dan sredstava društvenog priopćavanja, proslavljen u općoj Crkvi 27. svibnja ove godine, dok će se u Italiji, na poseban zahtjev talijanske BK taj dan proslaviti 15. listopada na temu *Kršćanska poruka u aktualnoj informatičkoj kulturi*.

* * *

Od 16. do 19. travnja 1990. godine održan je u Torontu (Kanada) osamdeset i sedmi redoviti godišnji kongres američkog katoličkog udruženja odgojitelja na temu: *Katolički odgoj: preobražaj našega svijeta*. Na kongresu, koji je ujedno i pravi „velesajam“ izdavača pedagoških pomagala, prikazani su razni programi religioznog odgoja, održane su konferencije o novim tehnologijama, prikazani su novi modeli kompjutera (hardware i software) te njihova primjena u općem i specifičnom religioznom odgoju. Svoje materijale izložilo je 4500 proizvođača. Specijalizirane izložbe prikazale su problem pristupa

drogama i posljedice njihove zloupotrebe, a prikazane su i brojne knjige te priručnici s izrazito katehetsko-pedagoškom tematikom.

* * *

U Germershausenu (SRNJ) se od 27. travnja do 1. svibnja te od 16. do 21. listopada 1990. održava seminar *Bibliodrama* kojemu je cilj omogućiti doživljavanje biblijskih tekstova u odnosu na životnu situaciju sudionika uz pomoć spoznaja vezanih uz psihodramu i dinamiku rada po skupinama.

* * *

Talijanski časopis „Note di pastorale giovanile“ organizirao je od 29. travnja do 1. svibnja 1990. susret u Brescii (Italija) na temu *Mladi i zalaganje u politici*.

* * *

Talijanski centar za pastoralnu orijentaciju iz Rima organizira od 25. do 29. lipnja 1990. četrdeseti tjedan pastoralnog posuvremenjenja na temu: *Župa: od euharistije k solidarnosti*. Osim brojnih predavanja, na tjednu se priprema rad po skupinama koje su podijeljene u tri osnovna pravca: A) odgoj i solidarnost; B) solidarnost u dijalogu i zajedništvu; C) Solidarnost i ekonomija. Studijske skupine obradit će slijedeće teme: 1. Kateheza i solidarnost; 2. Župni karitas i dobrovoljna mirnodopska služba; 3. Posviješćivanje za solidarnost; 4. Obitelj, dom i solidarnost; 5. Župa i građanske ustanove za suradnju u vršenju solidarnosti; 6. Redovnici i redovnice za suodgovornu solidarnost kršćanske zajednice; 7. Talijanski jug i

solidarnost; 8. Rad, ekonomija i solidarnost; 9. Upotreba župnih dobara i solidarnost.

* * *

Od 16. do 21. srpnja 1990. organizira Ludwig-Windthorst-Haus (Gerhard-Kues-Strasse 16, 4450 Lingen-Holthausen; Tel: 0591/61020 – Njemačka) *Glazbeno-radni tjedan za pastoralne djelatnike* na kojem će se posebna pažnja posvetiti glazbenoj obradi psalama u bogoslužju i u katehezi, nastojeći pri tom pružiti i neke od temelja glazbene kulture općenito. Sudjelovanje na tečaju stoji 220 DM.

* * *

Od 30. srpnja do 2. kolovoza 1990. održat će se u Donauwoerthu (Njemačka) religiozno-pedagoški ljetni tečaj na temu: *Pronači Boga u svakodnevicu*.

* * *

Godišnji susret pedagoga religije njemačkog govornog područja održat će se od 24. do 28. kolovoza 1990. godine u Salzburgu na temu *Proročki glasovi na suvremenoj kulturnoj sceni*. Očekuje se da će na tom susretu prisutnici s područja kulture i umjetnosti iz Njemačke, Austrije i Švicarske na teoretski i praktični način biti upoznati s određenim strujanjima na području suvremenog filma, glazbe i literature kako bi u njima otkrili „Božje tragove“.

* * *

Evropska konferencija nacionalnih direktora katehetskog djela u evropskim zemljama namjerava 1992. g. organizirati *simpozij o religiozno-pedagoškim posljedicama političkog razvoja Evrope*.